

visse betingelser kan foranledige, at der indhentes helbredsoplysninger, fordi der kan være tale om, at visse helbredsforhold udgør en uacceptabel risiko.

Det drejer sig om hensynet til andres sikkerhed eller sundhed, som ikke er omfattet af § 3. Det drejer sig endvidere om visse hensyn til det ydre miljø og om visse andre samfundsinteresser ud over arbejdsmiljøet. Det bemærkes i den forbindelse, at det til stadighed er en forpligtelse for virksomheden, at overholde arbejdsmiljølovgivningen – også før der kan blive tale om indhentning af helbredsoplysninger efter nærværende lovforslag.

Bestemmelsen giver arbejdsministeren bemyndigelse til at tillade, at de omhandlede oplysninger indhentes. Det er således en betingelse, at arbejdsministeren forud, konkret har godkendt hvert projekt om indhentning af oplysninger. Der skal ikke ansøges om tilladelse til indhentning af oplysninger for hver enkelt af de personer, der er omfattet af projektet.

Det vil være arbejdsministerens ansvar at inddrage den nødvendige fagkundskab, jf. § 8 og bemærkningerne hertil.

Som eksempler på, hvor bestemmelsen kan finde anvendelse, kan nævnes bestræbelserne på at forebygge skibskatastrofer med miljøforurening til følge, uheld på boreplatforme og uheld med alvorlige konsekvenser for energiforsyning. Endvidere kan smittefare falde ind under bestemmelsen, herunder tilfælde, hvor der er tale om såkaldte raske smittebærere.

I stk. 2 foreslås det, at de nævnte hensyn skal vejes op imod hensynet til lønmodtageren. Der skal være tale om et såkaldt »værdispring«. Endvidere skal undersøgelser være den sidste udvej til at begrænse den pågældende risiko. Hvis man derfor ved hjælp af produktkontrol el.lign. kan nå det samme, skal sådanne metoder foretrækkes.

Det er vanskeligt på forhånd i detaljer at forestille sig, hvor der kan blive brug for bestemmelsen. Lovforslaget må derfor begrænse sig til at angive de hensyn, som skal tages i betragtning, og den procedure, som skal sikre, at hensynene varetages på betryggende vis.

Med bestemmelsen i stk. 3 er der tænkt både på selve undersøgelsens fysiske udførelse og på det etiske aspekt. Det vil sige, at undersøgelsen skal gennemføres på den mindst krænkende måde.

Til § 5

Hensyn til virksomhedens drift, herunder økonomiske hensyn kan konkret kan være så relevante og tungtvejende, at de kan begrunde en undtagelsesmulighed. Det er fx en realitet, at der i dag fra visse

aftagere stilles krav om helbredsforholdene hos de lønmodtagere, som fremstiller det pågældende produkt. Uanset, at kravene i nogle tilfælde kan anses for uberettigede, skal de være opfyldte, for at produktet vil blive aftaget. Kravene kan basere sig på lovgivning, fx i visse delstater i USA, eller de er opstillet af aftageren selv.

Sådanne krav kan i yderste konsekvens være en betingelse for en virksomheds eller i givet fald en hel branches overlevelse.

Det foreslås derfor, at man ikke uden at have gjort sig yderligere erfaringer og overvejelser på området helt bør afskære arbejdsgivernes muligheder for at opfylde sådanne krav.

Man kan også forestille sig, at hensynet til meget kostbart og/eller skrøbeligt produktionsudstyr ville kunne begrunde en nærmere bestemt undtagelse fra det almindelige forbud.

Der lægges vægt på, at det hensyn, der skal varetages, er klart mere tungtvejende end hensynet til lønmodtageren. Bl.a. af den grund skal det i denne sammenhæng alene være tilladt at indhente helbredsoplysninger om aktuelle sygdomme og symptomer herpå, medens hensynet til den enkelte virksomhed efter bestemmelsen aldrig kan begrunde oplysninger om risikoen for at udvikle eller pådrage sig sygdomme. Endvidere vil indhentning af helbredsoplysninger alene til brug som konkurrenceparameter, uden at der foreligger begrundede helbreds krav fra aftageren, ikke være acceptabelt.

Herudover må det i første omgang bero på en konkret vurdering, om det er lovligt at indhente helbredsoplysninger. Derfor er det ifølge stk. 2 en betingelse for at bruge bestemmelsen, at der forud for indhentning af helbredsoplysningerne, indgås en aftale med lønmodtagernes organisation(-er). Det foreslås, at det er en lønmodtagerorganisation, der skal være part i aftalen, således at også personer uden for virksomheden deltager i beslutningen.

En aftale efter § 5, stk. 2, er en kollektiv aftale og spørgsmål om brud på en sådan aftale skal bedømmes i det fagretlige system.

Parterne er nærmest til at kende forholdene på virksomhederne og dermed til at foretage den afvejning af de modstående hensyn, som evt. i nogle tilfælde kan føre til, at indhentning af helbredsoplysninger skal være tilladt, og til under hensyn til virksomhedens forhold at fastsætte de nærmere vilkår herfor. Det er en betingelse, at der indgås aftale om hvert enkelt projekt om indhentning af oplysninger. Der skal derimod ikke indgås aftale for hver enkelt af de personer, der er omfattet af projektet.

Det bemærkes i den forbindelse, at det til stadighed er en forpligtelse for virksomheden, at overhol-